

CONSILIUL NAȚIONAL PENTRU COMBATEREA DISCRIMINĂRII

AUTORITATE DE STAT AUTONOMĂ

HOTĂRÂREA nr. 623 din 05.12.2023

Dosar nr: 743/2022

Petiția nr: 7233/12.10.2022

Petentă:

Reclamat: Școala Gimnazială ..

Obiect: petenta reclamă refuzul transferului copilului în aceeași locație a școlii unde este și sora lui, copiii fiind în aceeași școală dar în locații diferite.

I. Numele, domiciliul sau reședința părților

Numele, domiciliul, reședința sau sediul petentului

1.

Numele, domiciliul, reședința sau sediul părților reclamate

2. Școala Gimnazială ..

II. Procedura de citare a părților

3. În temeiul art. 20 alin. 4 din OG nr.137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, cu modificările și completările ulterioare, Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării a îndeplinit procedura de citare a părților.

4. Prin adresa nr. 7233/12.10.2022 a fost citată petenta, iar prin adresa nr. 8573/24.11.2022 a fost citată partea reclamată, părțile fiind invitate la ședința de audieri din data de 13.12.2022 (filele 5-6 la dosar).

5. Partea reclamată a comunicat un punct de vedere la dosar la data de 12.12.2022 (fila 8 la dosar).

6. Părțile au fost recitate pentru ședința de audieri din data de 07.02.2023 prin adresele nr. 478/19.01.2023 (filele 11-13 la dosar). Prin aceeași adresă a fost comunicat petentei și punctul de vedere transmis de partea reclamată la dosar, acordându-se petentei un termen pentru depunerea de concluzii scrise.

7. Părțile nu s-au prezentat la ședința de audieri, petenta nu a transmis un punct de vedere, note/concluzii scrise sau alte înscrisuri la dosar.

8. Procedură legal îndeplinită.

III. Susținerile părților

Susținerile petentei

9. Petenta sesizează Consiliul cu privire la o posibilă faptă de discriminare asupra fiului său.

10. Petenta a solicitat Școlii Gimnaziale .., care are două sedii, transferul fiului său în același sediu al școlii unde se află și sora lui, dar nu a primit un răspuns în urma solicitării.

11. Petenta reclamă faptul că în clasa în care este copilul său, o altă elevă a fost transferată pe motiv că are un frate în aceeași școală, însă copiii petentei învață la sedii diferite ale școlii, aceștia fiind despărțiți după criterii nejustificate.

12. În concluzie, petenta consideră că fiul acesteia este discriminat deoarece, conform legislației aplicabile, frații trebuie să fie în aceeași școală.

Sușinerile părții reclamate

13. Partea reclamată a depus la dosar un punct de vedere, prin care, față de motivul de discriminare invocat în petiție, arată următoarele:

14. Școala funcționează cu două locații, distanța dintre cele două locații fiind de 500 metri.

15. Școala a repartizat elevul în clasa pregătitoare, care funcționează în sediul școlii de pe strada . . , întrucât toate celelalte clase pregătitoare aveau deja numărul maxim de elevi. Tatăl elevului a fost înștiințat de locația în care elevul a fost repartizat, în momentul depunerii cererii de înscriere la școală.

16. Solicitarea depusă la secretariatul școlii de către mama elevului, în data de 06.09.2022, prin care dorește transferarea copilului său la o clasă pregătitoare de la sediul de pe strada .. (unde se află și sora elevului) a fost discutată în Consiliul de Administrație al școlii și a fost respinsă din cauza lipsei de locuri la locația menționată de aceasta.

17. Petenta a fost informată că toate clasele pregătitoare din sediul de pe strada .. au deja numărul maxim de elevi.

18. Se arată că o a doua cerere a petentei a fost depusă în data de 01.11.2022, fiind respinsă de către conducerea școlii din același motiv.

19. Partea reclamată precizează că niciun alt elev nu a fost transferat în clasele pregătitoare de la un sediu al școlii la altul astfel încât să se depășească numărul maxim de elevi.

20. Se solicită respingerea petiției.

IV. Motivele de fapt și de drept

Cadrul legal aplicabil. Drept național și internațional aplicabil/ jurisprudența

Prevederile legislative relevante în prezenta cauză sunt următoarele:

Legislația internă

Constituția României

Unitatea poporului și egalitatea între cetățeni

Art. 4 alin. (2)

„România este patria comună și indivizibilă a tuturor cetățenilor săi, fără deosebire de rasă, de naționalitate, de origine etnică, de limbă, de religie, de sex, de opinie, de apartenență politică, de avere sau de origine socială.”

Egalitatea în drepturi

Art. 16

„(1) Cetățenii sunt egali în fața legii și a autorităților publice, fără privilegii și fără discriminări.

(2) Nimeni nu este mai presus de lege.

(3) *Funcțiile și demnitățile publice, civile sau militare, pot fi ocupate, în condițiile legii, de persoanele care au cetățenia română și domiciliul în țară. Statul român garantează egalitatea de șanse între femei și bărbați pentru ocuparea acestor funcții și demnități.*

(4) *În condițiile aderării României la Uniunea Europeană, cetățenii Uniunii care îndeplinesc cerințele legii organice au dreptul de a alege și de a fi aleși în autoritățile administrației publice locale.”*

OG nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, republicată

Art. 2

„(1) Potrivit prezentei ordonanțe, prin discriminare se înțelege orice deosebire, excludere, restricție sau preferință, pe bază de rasă, naționalitate, etnie, limbă, religie, categorie socială, convingeri, sex, orientare sexuală, vârstă, handicap, boală cronică necontagioasă, infectare HIV, apartenență la o categorie defavorizată, precum și orice alt criteriu care are ca scop sau efect restrângerea, înlăturarea recunoașterii, folosinței sau exercitării, în condiții de egalitate, a drepturilor omului și a libertăților fundamentale sau a drepturilor recunoscute de lege, în domeniul politic, economic, social și cultural sau în orice alte domenii ale vieții publice.”

Art. 20

(6) „Persoana interesată va prezenta fapte pe baza cărora poate fi prezumată existența unei discriminări directe sau indirecte, iar persoanei împotriva căreia s-a formulat sesizarea îi revine sarcina de a dovedi că nu a avut loc o încălcare a principiului egalității de tratament. În fața Colegiului director se poate invoca orice mijloc de probă, respectând regimul constituțional al drepturilor fundamentale, inclusiv înregistrări audio și video sau date statistice.”

Legislație internațională

Convenția Europeană a Drepturilor Omului

Articolul 14

Interzicerea discriminării

„Exercitarea drepturilor și libertăților recunoscute de prezenta convenție trebuie să fie asigurată fără nici o deosebire bazată, în special, pe sex, rasă, culoare, limba, religie, opinii politice sau orice alte opinii, origine națională sau socială, apartenența la o minoritate națională, avere, naștere sau orice altă situație.”

Principiile de analiză

Litera și spiritul Constituției României interzice ambele fețe ale discriminării: atât cea formală cât și cea substanțială.

Suntem în prezența discriminării formale sau *de jure* atunci când există o diferențiere sau un tratament diferit între două persoane sau situații neexistând nici o distincție relevantă între ele. Astfel, Curtea Constituțională a statuat în mod constant că „*principiul egalității implică un tratament egal pentru toți cetățenii aflați în situații egale*”.¹

¹ Decizia nr. 349/2001, M.Of. nr. 240/2002,

Totodată, Curtea Constituțională a reținut că „*principiul egalității consacrat de art. 16 alin. (1) din Constituție nu presupune uniformitate, așa încât, dacă:*

- ✓ la **situații egale trebuie să corespundă un tratament egal**,
- la **situații diferite, tratamentul juridic nu poate fi decât diferit**. Egalitatea părților nu exclude, ci chiar implică un tratament juridic diferențiat”² în această situație.

În cazul discriminării **substanțiale sau de facto**, atunci când se tratează într-o manieră identică două sau mai multe persoane sau situații care sunt în fapt diferite, Curtea Constituțională a arătat că tratarea diferită a unor probleme ce țin de inegalitate nu este numai permisă, ci chiar cerută.

Principiul egalității nu înseamnă uniformitate, așa încât, dacă la situații egale trebuie să corespundă un tratament egal, la situații diferite tratamentul nu poate fi decât diferit.”³

Totodată conform jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului, diferența de tratament devine discriminare, în sensul art. 14 din Convenție, atunci când autoritățile statale induc distincții între situații analoage sau comparabile fără ca acestea să se bazeze pe o justificare rezonabilă și obiectivă. Astfel, pentru ca o asemenea încălcare să se producă, trebuie stabilit că persoanele care se află în situații analoage sau comparabile beneficiază de un tratament preferențial, și că această distincție nu-și găsește nici o justificare obiectivă sau rezonabilă (Fredin c. Suediei, Hoffmann c. Austriei, Spadea și Scalabrino c. Italiei, Stubbings și alții c. Regatului Unit).

Discriminarea directă

Suntem în prezența discriminării directe atunci când:

- o persoană este tratată în mod nefavorabil;
- prin comparație cu modul în care **au fost sau ar fi tratate** alte persoane aflate într-o situație similară;
- iar motivul acestui tratament îl constituie o caracteristică concretă a acestora, care se încadrează în categoria ”criteriului protejat”.

Pentru existența discriminării directe trebuie îndeplinite cumulativ următoarele **condiții**:

- existența unui tratament diferențiat manifestat prin: orice deosebire, excludere, restricție sau preferință;
- existența unui criteriu de discriminare;
- existența unui raport de cauzalitate între criteriul de discriminare și tratamentul diferențiat;
- tratamentul diferențiat trebuie să aibă ca scop sau efect restrângerea, înlăturarea, folosinței sau exercitării în condiții de egalitate a drepturilor omului și a libertăților fundamentale sau a unui drept recunoscut de lege;
- existența unor persoane sau situații aflate în poziții comparabile.
- în cazul criteriului de vârstă: tratamentul diferențiat nu este justificat obiectiv de un scop legitim, iar metodele de atingere a aceluși scop sunt adecvate și necesare – justificarea obiectivă se aplică doar în cazul criteriului vârstei.

² Decizia nr. 312/2001, M.Of. nr. 99/2002, Decizia nr. 82/2002, M.Of. nr. 261/2002

³ Decizia nr. 116/2002, M. Of. Nr. 317/2002, Decizia nr. 92/2002, M.Of. nr. 338/2002.

Aplicarea principiilor la speță

21. În fapt, se reține că, prin petiția formulată și trimisă spre soluționare Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării, acesta este sesizat cu privire la săvârșirea unei potențiale fapte de discriminare asupra fiului petentei, Colegiul director trebuind să analizeze în ce măsură a fost refuzat transferul elevului la o clasă pregătitoare care funcționează în aceeași locație a școlii unde învață și sora acestuia, copiii petentei învățând la sedii diferite ale școlii în comparație cu alte cazuri de transfer ale fraților la aceeași locație.

22. În drept, coroborat actului normativ care reglementează prevenirea și combaterea tuturor formelor de discriminare precum și atribuțiile și domeniul de activitate ale Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării, Colegiul director trebuie să analizeze în ce măsură obiectul petiției este de natură să cadă sub incidența prevederilor OG nr.137/2000, republicată, cu modificările și completările ulterioare.

23. Pe fond, în strânsă legătură cu obiectul petiției și incidența acestuia la prevederile OG nr. 137/2000 republicată, cu modificările și completările ulterioare, Colegiul director se raportează la modul în care sunt întrunite cumulativ elementele constitutive ale unei fapte de discriminare, astfel cum este reglementată de articolul 2 alin. 1 din OG nr. 137/2000. Astfel, Colegiul director analizează în strânsă legătură în ce măsură obiectul unei petiții întrunește, în prima instanță, elementele art. 2 al OG nr.137/2000, republicată, cuprins în Capitolul I Principii și definiții al Ordonanței și subsecvent, elementele faptelor prevăzute și sancționate contravențional în Capitolul II Dispoziții Speciale, Secțiunea I-VI din Ordonanță. În măsura în care se reține întrunirea elementelor discriminării, așa cum este definită în art. 2, comportamentul în speță atrage răspunderea contravențională, după caz, în condițiile în care sunt întrunite elementele constitutive ale faptelor contravenționale prevăzute și sancționate de OG nr. 137/2000, republicată.

24. În considerarea incidenței obiectului petiției la câmpul de aplicare al OG nr. 137/2000 republicată, trebuie precizat că jurisdicția exercitată de CNCD este administrativ – jurisdicțională ce presupune o procedură specială, care se bazează pe principiul independenței organului care emite actul față de părțile de litigiu, cu asigurarea principiului contradictorialității și al dreptului la apărare.

25. Colegiul director este chemat să analizeze dacă în cazul semnalat de petentă se întrunesc condițiile pentru existența unei fapte de discriminare. Sub aspectul incidenței prevederilor art. 2 din OG nr. 137/2000, republicată, relativ la definiția discriminării, Colegiul precizează că în situația persoanelor tratate diferit, tratamentul în speță este datorat apartenenței lor la unul dintre criteriile prevăzute în textul de lege, art. 2 alin.(1) din OG nr.137/2000, republicată. Un aspect definitoriu al discriminării îl constituie faptul că diferența de tratament este bazată pe o caracteristică, respectiv un criteriu interzis. Ca atare, tratamentul aplicat trebuie să fie diferit de cel care a fost sau ar fi aplicabil unei persoane dintr-un grup relevant în circumstanțe similare sau comparabile. Or, discriminarea directă presupune atingerea adusă beneficiului unui drept al persoanei discriminate tocmai din cauza apartenenței acesteia la un grup (de exemplu, origine rasială sau etnică, religie etc.) sau al unei caracteristici individuale (dizabilitate, gen, vârstă, boală cronică etc.). Din acest punct de vedere, discriminarea directă presupune o legătură de cauzalitate identificabilă între actul sau faptul diferențierii și apartenența la una dintre caracteristicile sau la unul dintre criteriile cuprinse în norma juridică și individualizate în cazul persoanei care este supusă discriminării. Această legătură de cauzalitate reiese din definiția cuprinsă în art. 2 alin. (1) al OG nr. 137/2000, în particular, prin utilizarea sintagmei „pe bază de”, dispunând că prin

discriminare se înțelege orice deosebire, excludere, restricție sau preferință „pe bază de (...)”. Legătura de cauzalitate presupune considerarea motivului sau a motivelor care au stat la baza actelor aplicate în cauzele de discriminare (tratamentul diferențiat) și impun a analiza dacă un criteriu interzis (origine rasială sau etnică, vârstă, dizabilitate, sex, religie, convingeri etc.) invocat de reclamant (petent) constituie un factor relevant sau determinant în acțiunea sau inacțiunea imputată părții reclamate (pârâtului).

26. Curtea Europeană de Justiție a arătat că în cazurile de discriminare, în situația în care persoana care se consideră discriminată ar stabili o situație de fapt care să permită prezumția existenței unei discriminări directe sau indirecte pe baza unui criteriu interzis, punerea efectivă în aplicare a principiului egalității de tratament ar impune atunci ca sarcina probei să revină persoanei acuzate de discriminare, care ar trebui să dovedească că nu a avut loc o încălcare a principiului menționat. În acest context, reclamatul (pârâtul) ar putea contesta existența unei astfel de încălcări, stabilind prin orice mijloc legal, în special că tratamentul aplicat persoanei care se consideră discriminată este justificat de factori obiectivi și străini de orice discriminare pe baza unui criteriu interzis.

27. De asemenea, pentru a ne situa în domeniul de aplicare al art.2 alin (1) deosebirea, excluderea restricția sau preferința trebuie să aibă la bază unul dintre criteriile prevăzute de către art. 2 alin. (1), și trebuie să se refere la persoane aflate în situații comparabile dar care sunt tratate în mod diferit din cauza apartenenței lor la una dintre categoriile prevăzute în textul de lege menționat anterior. Așa cum reiese din motivația invocată mai devreme pentru a ne găsi în situația unei fapte de discriminare trebuie să avem două situații comparabile la care tratamentul aplicat să fi fost diferit.

28. Prin urmare, Colegiul director reține că, pentru ca o faptă să fie calificată drept faptă de discriminare, trebuie să îndeplinească cumulativ mai multe condiții. Astfel, se poate considera discriminare:

- ✓ o diferențiere
- ✓ bazată pe un criteriu
- ✓ care atinge un drept
- ✓ dreptul să fie justificat

29. Raportat la cele de mai sus, Colegiul director trebuie să analizeze dacă partea reclamată i-a încălcat fiului petentei un drept recunoscut de lege în baza unui criteriu interzis. Din sesizare și susținerile părților se reține că:

- Școala gimnazială funcționează cu două sedii aflate pe două străzi diferite, distanța dintre cele două locații fiind de 500 metri.

- La înscrierea elevului pentru clasa pregătitoare, acesta a fost repartizat într-o clasă din cele două sedii, clasă care nu avea întrunit numărul maxim de elevi permis de lege. Locația în care a fost distribuit elevul nu este aceeași cu locația în care se află clasa la care își desfășoară activitatea educațională sora acestuia.

- Petenta a solicitat de două ori transferarea elevului la o clasă pregătitoare din sediul școlii unde se află și sora acestuia, răspunsul comunicat de conducerea școlii fiind că toate clasele pregătitoare din acel sediu au deja întrunit numărul maxim de elevi iar la locația solicitată de petentă nu mai sunt locuri la clasele pregătitoare.

30. În speță, Colegiul director constată că petenta reclamă faptul că fiul acesteia este discriminat, fiindu-i îngădit accesul la educație, petenta susținând că elevul nu a beneficiat de dreptul de transfer la o altă clasă pregătitoare din cadrul școlii, astfel încât să fie în aceeași locație cu sora lui.

31. Din înscrisurile depuse la dosar și pe baza susținerilor părților, Colegiul director reține că în speță este vorba despre o situație atipică dată de împrejurarea în care școala gimnazială funcționează cu două sedii aflate în locații diferite, distanța dintre ele fiind de 500m una de cealaltă, ambele aparținând aceleași instituții de învățământ. La înscrierea elevului în clasa pregătitoare, părinții au fost informați despre sediul școlii în care elevul își va desfășura activitatea educațională, motivul repartizării în această locație fiind justificat de numărul maxim de elevi permis la clasă.

32. În ceea ce privește refuzul conducerii școlii privind transferul elevului la o altă clasă pregătitoare, se poate observa că acesta este justificat având în vedere faptul că numărul de elevi înscriși la celelalte clase pregătitoare era complet, situație care a dus la conjunctura de a nu se putea efectua un transfer la o altă clasă așa cum a solicitat petenta, fiind atins numărul maxim de 25 de elevi permis de lege, circumstanță cunoscută de părinții copilului, aceștia fiind informați de personalul școlii încă de la efectuarea înscrierii.

33. În raport de susținerile părților și de înscrisurile depuse la dosar de acestea, Colegiul director constată că fiului petentei nu i s-a îngădit dreptul la educație, accesul ca elev în aceeași școală unde învață și sora lui fiind respectat, instituția de învățământ aprobând înscrierea acestuia la procesul educațional și oferind elevului posibilitatea de a participa la cursuri în cadrul aceleiași entități școlare unde își desfășoară activitatea educațională și celălalt copil al familiei, sora elevului.

34. De asemenea, se reține și faptul că unele elemente prezentate de petentă nu se susțin în ceea ce privește îngădirea accesului la învățătură. Cu privire la aspectele prezentate de petentă prin efectuarea unei paralele cu un caz similar, în care un alt transfer a fost aprobat pentru ca frații să se afle în același sediu al școlii, se apreciază că această afirmație nu poate fi probată iar instituția de învățământ precizează că niciun alt elev nu a fost transferat în clasele pregătitoare de la un sediu al școlii la altul astfel încât să se depășească numărul maxim de elevi.

35. În consecință, Colegiul director reține că nu există drept încălcat în ceea ce privește aspectele sesizate de petentă referitoare la faptul că fiului acesteia i-a fost îngădit dreptul la educație prin neaprobarea solicitării de mutare a lui la o clasă care desfășoară activitatea educațională în același sediu al școlii unde se află și clasa în care este înscris și celălalt copil, sora elevului.

36. Având în vedere cele prezentate, Colegiul director constată că în speță nu se întrunesc condițiile necesare pentru a ne afla în situația unei fapte de discriminare, așa cum este prevăzută de prevederile OG nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, nu este drept încălcat.

Față de cele de mai sus, în temeiul art. 20 alin. (2) din OG nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, republicată, cu unanimitate de voturi ale membrilor prezenți la ședință,

COLEGIUL DIRECTOR HOTĂRĂȘTE:

1. Aspectele sesizate nu reprezintă faptă de discriminare conform prevederilor OG nr. 137/2000, nu se întrunesc elementele constitutive ale unei fapte de discriminare, nu este drept încălcat.

2. O copie a prezentei hotărâri se va comunica părților.

V. Modalitatea de plată a amenzii

Nu este cazul

VI. Calea de atac și termenul în care se poate exercita

Prezenta hotărâre poate fi atacată la instanța de contencios administrativ, în termen de 15 zile de la data primirii, potrivit OG nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea faptelor de discriminare, republicată și a Legii nr. 554/2004 a contenciosului administrativ.

Membrii Colegiului Director prezenți la ședința de deliberări desfășurată în data de 05.12.2023 au fost:

ASZTALOS CSABA FERENC – Membru

BĂNICĂ CERASELA CLAUDIA - Membru

DIACONU ADRIAN NICOLAE – membru,

MOȚA MARIA – Membru

OLTEANU CĂTĂLINA – membru,

POPA CLAUDIA SORINA – Membru

RAIU CĂTĂLIN VALENTIN - Membru

SĂVULESCU RADU COSMIN – membru

Redactat/Motivat: AND/FL

Data: 28.12.2023

Notă: Hotărârile emise de Colegiul director al Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării potrivit prevederilor legii și care nu sunt atacate în termenul legal, potrivit OG nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea faptelor de discriminare și a Legii 554/2004, a contenciosului administrativ, constituie de drept titlu executoriu.

